

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות פתרון לשאלות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'29, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעת פתרון לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

1. בילדות יחסה של החברה לשגיאות שהילד עושה הוא יחס אוהד ומעודד. התגובה של החברה על הטעויות היא חיובים וחיזוקים, המעודדים את הילד להמשיך ולנסות. אחרי החיובים מתקנים את שגיאותיו של הילד. בזכות היחס האוהד שקיבל הילד הוא לומד משגיאותיו ומתקן אותן.
אולם בבגרות היחס לשגיאות שונה לחלוטין. לא מתפעלים מן הטעויות שהנער עושה, מתחילים למתוח עליו ביקורת ואפילו "להעניש" אותו על טעויותיו. תגובות ביקורתיות אלה גורמות לנער לחוש מדוכא, להפסיק לנסות מחשש שישגה, והיכולת שלו ללמוד מטעויותיו נפגעת.
2. א. קשה מאוד ללמוד מכישלונות. / כישלון מונע למידה. / רובנו מתקשים ללמוד מכישלונות.
ב. בכל זאת
3. סביר להניח כי גלי ויינרב, כותבת טקסט 2, הייתה תומכת בדרך המוצעת בטקסט 3, משום שהיא סבורה שאפשר ללמוד מכישלונות של אחרים, והדרך המוצעת בטקסט 3 היא למידה מכישלונות של אנשים מפורסמים ומעוררי השראה. הוכחות מטקסט 2: "בניסויים שנערכו נראה כי אנשים כן הצליחו ללמוד מצפייה בכישלון של אדם אחר". / "כשאנחנו שומעים על כישלונות של אחרים אנחנו לא עסוקים בהגנה על האגו שלנו, ולכן גם אין סכנה שנתייאש מהתחום כולו".
4. א. הטענה הרווחת שכותבת טקסט 3 מפריכה היא שרק בעלי כישרון מצליחים. / כישלון וקושי הם הוכחה שאין לאדם מספיק כישרון. / כישרון חשוב יותר ממאמץ.
ב. (2) לא יצליחו ללמוד מכישלון.
5. בסקירה יש להביא לידי ביטוי את כל רכיבי המטלה:
את הקשיים הכרוכים בלמידה מכישלונות ואת הדרכים שבהן אפשר ללמוד מכישלונות.
הסקירה צריכה להיות טקסט עצמאי, לכיד ובהיר שיהיה בו מיזוג בין הרעיונות המשותפים בטקסטים וגם יובא בו המידע הייחודי הרלוונטי שבכל טקסט. בסקירה יש לכלול אזכור של מקורות המידע (הטקסטים) וכן יש לנקוט את דרכי המסירה המקובלות. בסוף הסקירה יש לציין רשימה ביבליוגרפית של מקורות המידע, על פי סדר הא"ב. על הסקירה להיות מנוסחת באופן ענייני ותקין ומפוסקת כהלכה.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

למידה מכישלונות – הקשיים הכרוכים בה והדרכים האפשריות ללמידה זו

דוגמה:

כישלונות וקשיים גוררים בדרך כלל ביקורת, לגלוג או הקנטה מהסביבה, ואלה מונעים מהאדם את האפשרות ללמוד מהכישלון ולהתפתח. עם זאת כישלון וקושי הם בלתי נמנעים בדרך להצלחה (שמש, 2017).

הכישלון פוגע לנו באגו, ובכך הוא תופס את כל תשומת הלב שלנו. במקום ללמוד מהכישלון אנו עסוקים בהגנה על האגו, מפסיקים לפעול ומעדיפים לנטוש את תחום העיסוק שכשלנו בו (וינרב, 2019). נוסף על כך, סיפוריהם של אנשים מעוררי השראה שהצליחו בתחומם מטעים אותנו לחשוב שהם הצליחו רק בזכות כישרונם, ומי שאין לו כישרון מולד בתחום מסוים נידון לכישלון בו (שמש, 2017).

אולם יש דרכים שבהן אפשר בכל זאת ללמוד מכישלונות ולהפיק תועלת מלמידה זו. מהמחקרים (שמש, 2017, וינרב, 2019) עולה כי יש חשיבות גדולה לצפייה בכישלונות של אחרים וללמידה מהם, בייחוד מהכישלונות ומהקשיים שחוו מפורסמים ומעוררי השראה בטרם הצליחו. צפייה באחרים מסייעת ללמידה כי היא אינה מצריכה הגנה על האגו. עיקרון זה עומד בבסיסם של "ערבי כישלונות", אירועים שבהם מנהלים בכירים מספרים על כישלונותיהם בעבודה. בתוך כך למידה מכישלונותיהם של אנשים מפורסמים ומעוררי השראה יוצרת אצל תלמידים מוטיבציה להשקיע מאמץ כדי להגיע להישגים ומשפרת אצלם את האמונה ביכולותיהם.

נוסף על כך חשוב העידוד מהסביבה. משוב המנוסח באופן חיובי ישפיע לטובה על מקבל הביקורת ויסייע לו להפיק לקחים וללמוד מטעויותיו (וינרב, 2019).

— וינרב, ג' (2019). באנו לבאס: למה רובנו מתקשים ללמוד מכישלונות? גלובס. אוחזר מהאתר globes.co.il

— שמש, א"ב (2017). למה חשוב ללמד על כישלונותיהם של אנשים מעוררי השראה? הגיע זמן חינוך. אוחזר מהאתר edunow.org.il

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (חובה) (10 נקודות)

6. • חמישים ואחד
- חמש
- עשרים ושניים
- שישה עשר
- אלף שמונה מאות שישים ואחת
- שניים
- אחת עשרה
- חמשת אלפים מאה עשרים ושישה
- מאתיים חמישים ושלוש
- שלושה

יש לבחור באחד מן הפרקים: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

7. **א.ב. (1)** כשהיה בני הבכור בן שלוש, פסוקית זמן הוא נהג לקרוא לדובי שלן "בודי". / משפט מורכב
- (2)** איבר א איבר ב עם השנים הפעוט גדל, והטעויות המקסימות האלה נכחדות בהדרגה. / משפט איחוי
- (3)** בשלב מסוים אנו מפסיקים להתפעל מן הטעויות שלו או לצחוק מהן. / משפט פשוט

- ג. שלו – לוואי
- עם השנים – תיאור (זמן)
- מן הטעויות – מושא

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

8.

פסוקית נושא

א. (1) מניסויים שנערכו עולה כי אנשים הצליחו ללמוד מצפייה בכישלון של אדם אחר.

פסוקית סיבה

(2) "ערבי כישלונות" מאפשרים למידה מכישלונות כי במהלכם אנו לא עסוקים בהגנה על האגו.

פסוקית מושא

פסוקית ויתור

ב. אף על פי שאנו חיים בתרבות שמקדשת את המצוינות, אנו שוכחים, שהדרך למצוינות רצופה למידה מטעויות.

(1) התרבות מקדשת את המצוינות.

(2) הדרך למצוינות רצופה למידה מטעויות.

9.

משפט פשוט

מנהלים – נושא

על הכישלונות – מושא

לכאורה

להטיל ספק בתוכן הדברים.

אוגד נושא

כישלון הוא מעקף. הוא אינו רחוב ללא מוצא.

כישלון הוא אינו רחוב ללא מוצא אלא מעקף.

כל ההצלחות בחיים הן (רק) כישלונות שהוחמצו.

10.

(1) יכולה לטרפד

(2) כישלון (חרוץ)

(3) עולים בקנה אחד

(4) הולכת ומתחזקת

(5) הולכת ורצה

משפטים (1), (3), (4)

במשפט 4 משמעות המילה "הולכת" היא התקדמות הדרגתית / התמשכות / הדרגתיות, ואילו במשפט 5 – המשמעות היא צעידה פיזית / "הולכת" באמת.

ב. (1) בסמסטר הראשון נכשיתי בבחינה.

(2) למדתי מן הטעויות שלי בבחינה הראשונה.

(3) בסמסטר האחרון של השנה ניגשתי שוב לבחינה.

(4) הצלחתי בבחינה / בה.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

11. א.

ממש תתאמצו, תתקשו לחשוב על אנשים שנהנים להיכשל, _____	
(ויתור)	
אָס / אַלף / אַפּוֹלֵוֹ אַס	אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע / כִּי
(סיבה)	
אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע	אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע
(הוספה)	
אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע	אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע
(ברירה)	
אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע	אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע
(ויתור)	
אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע	אָס / אַפּוֹנֵי ע / אַכּוּיִוֵן ע
(תנאי)	

תשאלו יועצים ארגוניים ופסיכולוגים, הם יאמרו לכם שכישלון הוא כוח מניע מן החזקים שבנמצא.

- ב. בשיחות המשוב בין המנהל לעובדיו הנערכות כיום בכל מקום עבודה, בודקים את העמידה של העובדים ביעדים.
- אף על פי ששיחות המשוב הן צפויות ומתנהלות במועדים קבועים, חלק ניכר מן העובדים מגיעים אליהן בתחושה של "פרפרים בבטן", לכן חשוב לקיים אותן באווירה נינוחה שתאפשר קשב ולמידה של העובד.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

12.

השורש	הבניין
מאפשרת	פיעל
הורד	הופעל
טעתה	קל/פעל
מדכאת	פיעל
נבוך	נפעל
הורתה	הפעיל
משתלם	התפעל

13. א.

- א. יִפְנוּ – קל/פעל
- פָּנוּ – קל/פעל
- פָּנוּ – פיעל
- הִתְפַּנוּ – התפעל
- מִפְּנֵה – פועל
- הִפְּנוּ – הפעיל

ב. (1) פָּנוּ, הִתְפַּנוּ, הִפְּנוּ

(2) משום שהקטע עוסק במתן המלצות / הנחיות והוראות (של אנשי החינוך למורים).

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

14. א.

גזרת נחי ע"ו/י	גזרת נחי ל"י/ה	גזרת השלמים
מעוררי (ם)	חיקוי	ממריצה
לחוש	קושי	משמשים
		נמנעים

- ב.
- טעייה, למידה, פסילת (פסילה)
  - גיחוך, ציון, לגלוג
  - הערה, הורדה, הקנטה

15. א.

הוקמה / קמה
התפשטה / פשטה
נועדה / יועדה / מיועדת
חו / חווים
מתנהלים / מנוהלים
הביאה
הוסיפה / מוסיפה
מקווה / קיוותה
יסייעו / מסייעים
לתכנן
להימנע

ב.

תחושת
דימוי
איום
משימות
הבנה
התפתחות
מימוש / התממשות
יכולת / יכולות
הכנת
חלופה / תחליף

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 11241

ש-ו-ב	תשובה	א. 16.
מ-ח-ל	מחילה	
ר-ש-י/ה	רישיון	
בכין	שמרן	ב.
	קבלן	
	סרטון	ג.
	רשתית	ד.

- ה. במילה "ביתי" במשפט 1: סוג הצורן הסופי – גזירה
משמעות הצורן הסופי – שם תואר
במילה "ביתי" במשפט 2: סוג הצורן הסופי – נטייה
משמעות הצורן הסופי – שייכות / קניין